

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Прев 1549/2022
23.02.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судије Бранка Станића, председника већа, Татјане Миљуш и Татјане Матковић Стефановић, чланова већа, у правној ствари тужиоца Општина Петровац на Млави, МБ 07198264, кога заступа Правобранилаштво општине Петровац на Млави, против туженог АА из ..., ЈМБГ: ..., кога заступа пуномоћник Владимир Штрбац, адвокат из ..., ради чинидбе, вредност предмета спора 15.285.283,00 динара, одлучујући о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж 4905/21 од 26.05.2022. године, у седници већа одржаној дана 23.02.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

I ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Привредног апелационог суда Пж 4905/21 од 26.05.2022. године.

II ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка као неоснован.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Пожаревцу П 521/2018 од 14.05.2021. године у ставу I изреке дозвољено је преиначење тужбе у овој правној ствари. Ставом II изреке одбијен је тужбени захтев којим је тужилац Општина Петровац на Млави тражила да се обавезе тужени АА из ... да тужиоцу на име противвредности четири стана који се налазе на локацији „...“ у ... к.п. бр. .../..., .../..., .../..., .../... и .../... КО ... и то два стана по уговору о купопродаји станова бр. ... од 19.09.1996. године који су површине од по 65 м², и састоје се од по две собе, једна кухиња, једна трпезарија, једног купатила, једног предсобља који се налази на ... спрату зграде и два стана по уговору о купопродаји станова бр. ... од 16.04.1999. године који су површине од по 65 м², и састоји се од по две собе, једне кухиње, једне трпезарије, једног купатила, једног предсобља који се налази један на другом, а други на трећем спрату зграде, надокнади штету и исплати противвредност истих у укупном износу од 130.000,00 евра, заједно са законском затезном каматом у висини референтне каматне стопе Европске централне банке на главне операције за рефинансирање увећане за 8 процентних поена, од дана пресуђења па све до исплате, а све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате. Ставом III обавезан је тужилац да туженом исплати износ од 716.250,00 динара на име трошкова парничног поступка.

Пресудом Привредног апелационог суда Пж 4905/21 од 26.05.2022. године одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена пресуда Привредног суда у

Пожаревцу П 521/2018 од 14.05.2021. године. Одбијен је и захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка као неоснован.

Против пресуде Привредног апелационог суда Пж 4905/21 од 26.05.2022. године тужилац преко законског заступника је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, погрешне примене материјалног права и одлуке о трошковима. Предложио је да ревизијски суд преиначи побину пресуду, усвоји захтев и обавезе туженог да плати трошкове поступка.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у границама прописаним одредбом члана 408. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“ 72/11.. са изменама) и утврдио да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју другостепени суд пази по службеној дужности. Ревидент указује у образложењу ревизије на битну повреду поступка из тачке 12. овог члана, која не може бити ревизијски разлог.

Предмет тужбеног захтева је исплата новчаног потраживања тужиоца у противвредности 4 стана које се налазе на локацији „...“ у ... к.п. бр. .../..., .../..., .../..., .../..., и .../... КО ... и то два стана по Уговору о купопродаји станова бр. ... од 19.09.1996. године и два стана по Уговору о купопродаји стана бр. ... од 16.04.1990. године у купном износу од 130.000,00 евра, заједно са законском затезном каматом.

Тужбени захтев заснован је на одредби члана 18. Закона о привредним друштвима. Према стању у списима, задружно предузеће „ББ“, из ..., које је продавац наведена два стана је брисано из регистра привредних субјеката дана 21.06.2018. године на основу члана 68. став 2. Закона о регистрацији привредних субјеката, па је зато тужбени захтев заснован на пробијању правне личности и установљавању одговорности законског заступника тог друштва АА - туженог. Одговорност туженог и испуњеност услова из члана 18. Закона о привредним друштвима тужилац заснива на располагању туженог имовином друштва које се огледа у доношењу пресуде на основу признања Основног суда у Пожаревцу – Судска јединица у Петровцу на Млави П 1228/13 од 11.06.2013. године, закључењем судског поравнања пред истом судом П 585/12 од 05.07.2012. године, као и потписивања Анекса уговора о заједничком улагању који је закључен дана 12.06.2012. године.

У поступку је утврђено да је уговор о купопродаји стана заведен под бројем ... од 19.09.1996 године, закључен између Задружног предузећа „ББ“ из ..., као продавца, Општинске стамбене комисије за расподелу средстава солидарности за Солидарну стамбену изградњу као купца, и КЈП „Извор“ из Петровца на Млави, као преузимаоца дуга. Продавац продаје купцу два двособна стана завршена по систему „кључ у руке“ који се налазе у Петровцу на Млави у стамбенопословном објекту „...“ по цени од од 486.200,00 динара, коју непокретност продавац се обавезао да преда купцу у року од 30 дана од дана издавања употребне дозволе. Стране уговорнице закључиле су и уговор о купопродаји стана под бројем ... од 16.04.1999. године. Предмет уговора је продаја два двособна стана завршена по систему „кључ у руке“ који се налазе у ... у стамбено-пословном објекту „... — ...“, укупне површине од 130 м². У члану 2. уговора вредност ових станова је опредељена у износу од 1.560.000,00 динара, а чланом 4. уговора продавац се обавезао да купцу преда непокретност у року од 30 дана од дана издавања употребне дозволе. На основу Споразумом о висини дуга и динамици исплате бр. ... од 06.07.2006. године, закључен између КЈП „Извор“ из Петровца и „ББ“ из ..., утврђено је да КЈП „Извор“ дуговао „ББ“ износ од 254.492,04 динара. Из регистраског уложак бр. 1-8560-00 Привредног суда у Пожаревцу је утврђено да је код

тог суда у судски регистар уписано Задружно предузеће „ББ” са п.о. са седиштем у ..., на адреси ул. ... (...), са датумом уписа 29.04.1993. године. Као његов оснивач је уписана Стамбена задруга „ББ1” Петровац, а као законски заступник је уписан АА из

На основу извештаја Агенције за привредне регистре БД 36744/2018 од 25.06.2018. године, утврђено је да је АА дана 14.06.2006. године поднео захтев за превођење привредног субјекта под називом Задружно предузеће „ББ” са п.о. ... у регистар привредних субјеката, који је заведен под бројем БД 124242. Како поднета пријава није испуњавала услове за регистрацију превођења, закључком регистратора БД 124242-1/2006 од 16.08.2007. године подносиоцу захтева је наложено да допуни пријаву подношењем одговарајуће документације, што подносилац није учинио. Услед тога је наведени привредни субјект у регистру привредних субјеката остао у статусу „у процесу регистрације” и није преведен у регистар. Током наредних година подносилац је имао могућност да отклони недостатке и поднесе пријаву која би довела до уписа у регистар и промене статуса у „активан”, али како то није учињено, регистратор је 20.04.2017. године овај привредни субјект превео у статус „неактивног привредног субјекта”, а 21.06.2018. године брисан из регистра привредних субјеката на основу члана 68. став 2. Закона о регистрацији привредних субјеката.

Пресудом на основу признања Основног суда у Пожаревцу-Судска јединица у Петровцу на Млави П 1228/13 од 11.06.2013. године утврђено је да је АА, као статутарни заступник туженог ЗП „ББ” са седиштем у ... признао тужбени захтев тужиоца ВВ из ... којим се утврђује да је тужилац једини и искључиви власник по основу уговора о изградњи стамбеног простора од 23.08.1995. године у стамбеном објекту „... — ...”, број стамбеног простора „...”, етажа број ..., површине 79,13 м².

Из судског поравнања закљученог у предмету РЗ. 585/12 од 05.07.2012. године Основног суда у Пожаревцу - Судска јединица Петровац на Млави утврђено је да је предлагач ГГ из ..., власник стана под бројем ... на ... спрату пословно-стамбеног објекта „... — ...“ саграђен на делу к.п. бр. .../..., .../..., .../..., .../... и .../... у КО ... у улици ..., на локацији „...”, површине 62,25 м², те му противник предлагача ЗП „ББ” ..., чији је статутарни заступник АА из ... признаје право својине и наведени стан предаје у државину. Анексом уговора о заједничком улагању Ов. бр. .../... од 16.06.1994. године, закљученим 12.06.2012. године утврђено је да је исти закључен између ЗП „ББ” из ... и ДД из ... и да по њему уговарачу ДД припадају у својину таксативно наведени стамбени и пословни простор и „ББ” признаје да је на овај начин стекао право укњижбе права својине на наведеним непокретностима без даљег присуства и посебне сагласности „ББ”. Уговор је у име „ББ” потписао као његов директор АА из Ради утврђења спорне чињенице идентификације станова који су предмет тужбеног захтева суд је извео доказе вештачењем преко вештака грађевинске струке Драгана Вујчића из ..., након чега је утврђено да није могуће идентификовати станове по основу Уговора бр. ... од 19.09.1996. године и бр. ... од 16.04.1999. године. У допунском налазу и мишљењу који је достављен суду 18.02.2021. године вештак грађевинске струке Драган Вујчић из ... утврдио тржишну вредност сва четири стана у укупном износу од 15.285.283,00 динара односно 130.000,00 евра.

Тужилац је у тужбом обухватио и Задружно предузеће „ББ” из ... које је уговорна страна и по наведеним уговорима има обавезу испоруке станова због тога што су исти плаћени уплатама на његов рачун које је извршио КЈП „Извор” из Петровца на Млави. С обзиром да је у моменту подношења тужбе „ББ” био уписан у регистар, тужилац га је правилно обухватио тужбом, а како је током поступка исти брисан из регистра, поступак у односу на њега је прекинут. Тужбом је такође

обухваћен и АА из ... због тога што је исти био уписан као законски заступник првотуженог, а како се тужбом тражи његова одговорност кроз институт пробоја правне личности, то значи да је и он пасивно легитимисан у овом поступку.

На основу овако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су применом правила о терету доказивања закључили да нема одговорности туженог АА за обавезе друштва „ББ“ у смислу члана 18. Закона о привредним друштвима, због чега је захтев тужиоца одбијен као неоснован.

Ревидент сматра да је тужени одговоран управо по овом основу за обавезе које су предмет тужбе, јер је друштво чији је био оснивач злоупотребио, на тај начин што је цена станова исплаћена, станови нису предати тужиоцу, друштво као уговорна страна више не постоји нити има имовине, том имовином је располагао тужени тако да је на тај начин тужилац оштећен, због чега тужени сноси одговорност за обавезе свог друштва. Ревидент истиче да је побијана пресуда донета погрешном применом материјалног права.

Врховни касациони суд налази да ревизија тужиоца није основана.

Одредбом члана 18. Закона о привредним друштвима прописано је да командитор, члан друштва са ограниченом одговорношћу и акционар, као и законски заступник тог лица ако је оно пословно неспособно физичко лице, који злоупотреби правило о ограниченој одговорности одговара за обавезе друштва. Терет доказивања испуњености услова за пробој правне личности је на тужиоцу. У Закону о привредним друштвима у истом члану, описане су ситуације када се сматра да постоји злоупотреба.

У побијаној пресуди се наводи да је прва ситуација, када се друштво употреби за постизање циља који му је иначе забрањен, на коју се тужилац није позивао, али се из изведених доказа не може закључити да је тужени на било који начин искористио друштво (првотуженог) за постизање забрањеног циља. Друга ситуација је када се користи имовина друштва и њоме располаже као да је његова лична имовина. Ни један изведен доказ не упућује на то да се АА понашао као да је имовина „ББ“ његова лична. Одлуке Основног суда у Пожаревцу – Судска јединица у Петровцу на Млави, донете су уз активно учешће АА и то тако што је у парничном поступку признао тужбени захтев, а у ванпарничном поступку закључио поравнање али на тај начин за себе није прибавио никакву корист. У тим поступцима тужиоци су била лица која су у претходном периоду купила станове од „ББ“ и у тим поступцима су тражили да им се обезбеди исправа на основу којих могу да укњиже право својине. Према томе, тужени приликом признања тужбеног захтева, закључења поравнања, Анекс уговора, није располагао становима као да су његова имовина, односно истима није уопште располагао већ својим поступањем омогућио лицима која су већ претходно купила станове од брисаног предузећа „ББ“ или су извршили улагања, да им се призна право својине на објектима који су били предмет уговора. У поступку је даље утврђено и закључено да у свим овим случајевима законски заступник брисаног друштва није иступао у своје лично име већ је иступао у име брисаног друштва. Трећи случај који закон прописује је када се користи друштво или његова имовина у циљу оштећења поверилаца друштва. У поступку нису приложени ни предложени докази да је тужени иступајући као законски заступник „ББ“ у поменутих судским поступцима или при закључењу Анекса уговора о заједничком улагању, на било који начин оштетио тужиоца као повериоца. Тачно је да је таквим поступањем омогућио трећим лицима да дођу до станова и пословног простора али нема доказа да су то били станови које требало да добије тужилац, односно да је на претходно поменути начин тужилац онемогућен да оствари своје право на станове. То су били станови и пословни простор који су купљени од „ББ“, односно који су прибављени заједничким улагањем у

изградњи објекта по основу Уговора из 1994. и 1995. године пре него што су закључени уговори који су предмет тужбеног захтева. Исто тако не постоје докази да је наведени поступањем тужени ради стицања користи за себе или трећа лица умањео имовину друштва. Нема доказа да је признањем тужбеног захтева, закључењем поравнања и закључењем Анекса уговора о заједничком улагању тужени стекао корист за себе или трећа лица, нити да је на тај начин умањена имовина „ББ“. То су разлози због којих је одбијен захтев тужиоца.

Према оцени Врховног касационог суда сви ови наводи из побијане пресуде су конкретизација одредбе члана 18. Закона о привредним друштвима и објашњење када и у којим случајевима може доћи до пробоја правне личности.

Поред наведеног, Врховни касациони суд налази и следеће: Институт пробијања правне личности прописан је као изузетак у односу на општа правила одговорности члана друштва, да би се спречили различити облици искоришћавања друштва за нелегитимне циљеве члана друштва. Међутим у конкретном случају тужени АА јесте законски заступник друштва али не и његов оснивач-члан који би одговарао за обавезе друштва у складу са одредбом члана 18. Закона о привредним друштвима.

Према подацима АПР и регистра у коме се врши упис привредних друштава - регистраски уложак бр. 1-8560-00 Привредног суда у Пожаревцу утврђено је да је код тог суда у судски регистар уписано Задружно предузеће „ББ” са п.о. са седиштем у ..., на адреси ул. ... (...), са датумом уписа 29.04.1993. године. Као његов оснивач је уписана Стамбена задруга „ББ1” ..., а као законски заступник је уписан АА из Дакле тужени АА јесте законски заступник друштва али није оснивач друштва, и није законски заступник пословно неспособног физичког лица, тако да у том својству он не спада у круг лица из члана 18. Закона о привредним друштвима, која би могла одговарати за обавезе друштва по основу пробијања правне личности. Због тога наводи тужиоца којима указује на погрешну примену материјалног права, нису основани.

На основу свега изложеног Врховни касациони суд применом процесних овлашћења из члана 414. Закона о парничном поступку је одбио ревизију тужиоца као неосновану и одлучио као у ставу I изреке пресуде.

Одговор на ревизију није био нужен у овој парници па самим тим ни трошкови за одговор не представљају нужне трошкове који би се досудили на терет тужиоца, па је применом члана 165. Закона о парничном поступку, одлучено као у ставу II изреке пресуде.

**Председник већа-судија
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић